

Vantaan opettaja

21.8.2023

3/2023

Puheenjohtajan terveisiä

Syyslukukausi on jälleen vauhdissa. Monilla kouluilla on ollut erilaisia muutoksia ja haasteita, kuten aika usein uuden lukukauden alkaessa. Toivotaan, että opettajat ja oppilaat pääsevät normiarkeen mahdollisimman pian. VOAY:n osalta todettakoon, että puheenjohtajan nykyinen kausi päättyy vuoden lopussa ja syksyn aikana valitaan puheenjohtaja seuraavalle kaksivuotiskaudelle.

Eduskuntatyö on käynnistymässä kesätauon jälkeen. Maan hallitus ryhtyy myös toteuttamaan laadittua hallitusohjelmaa, jossa esitetään esimerkiksi vuorotteluvapaa ja aikuiskoulutustuen lakkauttamista. Molemmat ovat meille opettajille ikäviä asioita niin työssä jaksamisen kuin uudelleen kouluttamisen kannalta. Hallitusohjelmaan tehdyt kirjaukset kuitenkin vaativat huolellisen lainvalmistelun, eikä ole varmaa, että kaikki kirjaukset toteutetaan sellaisenaan. Vuorotteluvapaa on ohjelman mukaan tarkoitus poistaa kokonaan ja aikuiskoulutustuki lakkautetaan hallituksen suunnitelmien mukaan 1.8.2024 lukien.

“Työ on parasta lääkettä!” - vai onko sittenkään? Toteutuvatko siis edellä mainitut kirjaukset vai eivät? Ehkä eivät tai ehkä toteutuvat esitetystä tai jossakin muussa muodossa. Siirtymäajoista ei myöskään ole minkäänlaista tarkempaa tietoa. Jos sinulla kuitenkin on suunnitelmissa vuorotteluvapaa tai opintovapaa aikuiskoulutustuella, on hyvä aika pohtia, olisiko nyt oikea hetki hakea sitä. Luottamusmiehet neuvovat jäseniä molemmissa asioissa.

Kuluvan lukuvuoden aikana neuvotellaan OVTE:n palkkaohjelman mukaisista eristä. 1.2.2024 jaetaan 0,4 %:n keskitetty erä, josta neuvottelevat Opetusalan ammattijärjestö ja Kuntatyönantajat. Keväällä neuvotellaan myös paikallisesti, sillä 1.6.2024 on jaossa 0,6 %:n erä. Se on puolet pienempi kuin tänä kesänä jaossa ollut, mutta joka tapauksessa merkittävä summa.

Paikallisissa erissä eri opettajayhdistykset asettavat neuvottelutavoitteensa, jotka eivät koskaan toteudu sellaisenaan. Jotta VOAY:n hallitus voi neuvottelutuloksen hyväksyä, on ainakin osa keskeisistä yhdistyksen määrittelemistä tavoitteista saatava osaksi neuvottelutulosta. Viime kierroksella sellaisia olivat esimerkiksi alkuopetuslisän korottaminen

1. luokan luokanopettajille ja sen ulottaminen myös vuosiluokan 2. luokanopettajille, S2-lisän laajentaminen ja lukion ryhmänohjaajien korvauksen korottaminen. Työnantajalla oli myös omat tavoitteensa, joihin liittyi esimerkiksi kelpoisten erityisluokanopettajien hinnoittelutunnuksen lisäkorotus, jolla pyritään varmistamaan heidän saatavuuttaan. Kaikkia tavoitteitamme emme saavuttaneet. Niille ja uusille tavoitteille on käyttöä kevään 2024 neuvotteluissa. Kuluvan syksyn ja kevään alussa VOAY:n hallitus käy taas keskustelua yleissivistävien opettajien tavoitteista. Kehotankin jäseniä olemaan aktiivisesti yhteydessä hallituksen jäseniin. Palautetta ja ehdotuksia voi myös lähettää nettisivujemme kautta: <https://www.voay.fi/ota-yhteytta/>.

Hyvää alkanutta lukuvuotta 2023–2024!

Mika Koskinen
VOAY:n puheenjohtaja
mikaheikki.koskinen@outlook.com
050 527 6999

Päluottamusmiehistiedottaa

Lukuvuosi on käynnistynyt ja uudet luottamusmiehet ovat tarttuneet tehtäväänsä. On syytä muistuttaa jäseniä olemaan yhteydessä koulunsa luottamusmieheen riittävän alhaisella kynnyksellä. Unohtaa ei sovi työnjakoa työsuojeluvaltuutettujen ja luottamusmiesten välillä. Yhteistyön ansiosta tieto liikkuu – jos siihen luvan annat.

Työnantajalta on kysytty opettajien kelpoisuustilanteesta, samoin kuin määräaikaisten opettajien määrästä. Vastausta voimme odotella syys-lokakuussa. Ilman saatavaa vastauksia on selvää, että opettajakelpoisuutta vailla olevien määrä ja osuus ovat nousseet ja nousevat. Suoranaisen opettajapulan olosuhteissa uskallan ennakoita tulevaa harkinnanvaraisia virkavapaita ajatellen. Koska jo nyt niiden suhteen on kiristymistä havaittu yhteydenottojen perusteella, kannattaa asiaa pohtivien keskustella hyvissä ajoin esimiehensä kanssa, jotta esimerkiksi sijaisjärjestelyn varmistamiseen saadaan riittävä aika. Ja mikäli tarvittavaa vapaata ei olla myöntämässä, kannattaa kuitenkin olla yhteydessä luottamusmieheen.

Yhdistyksen puheenjohtaja käsittelee kirjoituksessaan paikallista järjestelyvaraerää, mutta todettakoon tässäkin, että yleissivistävät opettajat rahoittivat muiden opettajaryhmien palkankorotuksia – eli omaa laskennallista osuutta ei saatu. Kun kaikkialla ei näin ole, voitaisiin tilannetta tulkita niinkin, että perusmuotoisen opettajan työpanosta ei Vantaalla

arvosteta. Suuret YSI:läiset opettajaryhmät ovat jälleen kerran alemmilla korotuksillaan rahoittaneet yhteistä opettajuutta. Tässä on haaste OAJ:lle, johon YSI:läisten valtuutettujen, -toimikuntien jäsenten samoin kuin OAJ:n hallituksessa olevien YSI:läisten tulee tarttua. Aivan ilmeistä on se, että tulosten perusteella YSI:läinen edunvalvonta on jo kauan ollut vakavan paikan edessä. Mitä tehdä? Kun en ole OAJ:n valtuustossa, toimikunnissa tai hallituksissa, huutelen puskista. Olisiko YSI:läisillä tarvetta valtakunnalliselle yhdistykselle, kuten kaikilla muilla opettajaryhmillä?

Pilvien päältä maan pinnalle. Mutta yhteys säilyy. Keväällä 2023 OAJ sopi kuntatyönantajan kanssa siitä, että esimerkiksi opintovapaalla ja hoitovapaan toisella jaksolla olevan opettajan palkkaa leikataan kesäkeskeytyksen ajalta. Samoin heikennettiin perhevapaalla olevan mahdollisuutta saada itsellensä lyhyen loman palkka. Samalla toki parannettiin määräaikaisten opettajien lomakorvausta. Ohjeistusten ollessa vähää enemmän monimutkaisia ja viimeaikaisten muutosten epäselkeytettyä asiaa entistä enemmän, kehotamme olemaan yhteydessä luottamusmieheen jo ennen opintovapaan tai hoitovapaan hakemista. Toteamme, että tällä hetkellä virkavapaalla olevien ja määräaikaisten opettajien edut saattavat olla osin ristiriidassa, mutta luottamusmiesten tehtävänä on huolehtia ensisijaisesti jäsenten edunvalvonnasta hankalissakin tilanteissa.

Viimeinen tilaisuus? Aika käymässä vähiin!

Hallitusohjelmassa kerrotaan luovuttavan vuorotteluvapaasta ja aikuisopintorahasta. Vaikka kyseessä ovat vielä hallitusohjelmakirjaukset, ei kannata olla kuten ne kaksi porsasta, jotka viheltelevät ja nauttivat selällään maaten auringosta – hallitusohjelman toteuttaminen kun sattuu olemaan hallituskauden keskeinen tavoite.

Aikuisopintorahan poistuminen merkitsisi toteutuessaan tosiasiallisesti useimpien siihen nykyisellään oikeutettujen jäsenten uuden kelpoisuuden tai alanvaihdon mahdollisuuden merkittävää kapenemista – varsin monelta mahdollisuus tosiasiallisesti poistuisi. Mieti, miten asuntovelallinen, aikaisempaa opintolainaa maksava, vanhemmuuden tosissaan ottava opettaja voi muutamalla satasella kuukaudessa ryhtyä katsomaan uutta uraa tai kelpoisuutta? Jotakin voi toki tehdä itse, jos tekee sen nyt. Jos olet oikeutettu kuluvan lukuvuoden ajan vanhojen sääntöjen mukaiseen aikuisopintorahaan ja jos aloitat opintosi siten, että tuki määritellään vielä voimassa olevien määräysten mukaan, ei hallituksen kaavailema muutos heikennys koske näitä etuuksia. Hallitusohjelmassa uusi tilanne on kirjattu alkavaksi 1.8.2024.

Opintovapaasta löytyy tietoa VOAY:n sivuilta löytyvästä Vantaan Opettajasta 1/2020. Lue se nyt aluksi. Työuravaatimus asettaa oman rajoitteensa. Ja muista toki, että opintovapaa, joka kestää yli 60 kalenteripäivää leikkaa seuraavan kesäkeskeytyksen palkkaa jokaista vapaan alle jäävää työpäivää kohden 0,1 työpäivää. Näin OAJ ei ollut vielä työnantajan kanssa sopinut, kun jutun alun perin kirjoitin. Siksi muistutus. Tällä tiedolla leikkaus säilyy, vaikka aikuisopintorahasta luovuttaisiin. Kurja juttu kaikkiaan.

Opintovapaa säilyy nykyisen tiedon mukaan, joten varakkaalle tai vähäisiä säästöjään käyttävälle on mahdollista opiskella jatkossakin.

Veljensä vartija?

Perehdyttäminen on työnantajan velvollisuus. Toki tapana tulee olemaan, että kollegaa neuvotaan. Raja kuitenkin ylittyy helposti etenkin silloin, kun tehtävään tulee täysin alaa tuntematon ja ehkä vailla kelpoisuutta oleva. Ole yhteydessä koulusi luottamusmieheen, jos esimies kertoo sinulla olevan vastuullasi esim. toisen opettajan arvioinnit ja kokeiden laadinnat. Meillä on sopimuksessa muuten olemassa työajan vaihtamista koskeva pykälä, jota järkevästi käyttämällä mentorointi voidaan järjestää siten, että siihen saadaan työaikaa. Koska tällä pykälällä työaikaa on vaihdettavissa kehittämistyöhönkin, kerrottakoon, että kyseessä on OVTES Osio B Yhteiset määräykset 14a§. Jos näin olette koulussanne jo toimineet, ole yhteydessä, ja kerro kokemuksista!

Meillä on opetusryhmiä, joissa on kolme opettajaa – kaksikin käy esimerkiksi. Jos vuodesta toiseen olet ryhmän ainoa kelpoinen opettaja, ei liene pessimismiä olettaa, että työmääräsi kasvaa ja tehtävän hoito on raskaampaa? Toivon kovasti, että työnantaja pohtisi keinoja tilanteen heikkenemisen ehkäisyyn.

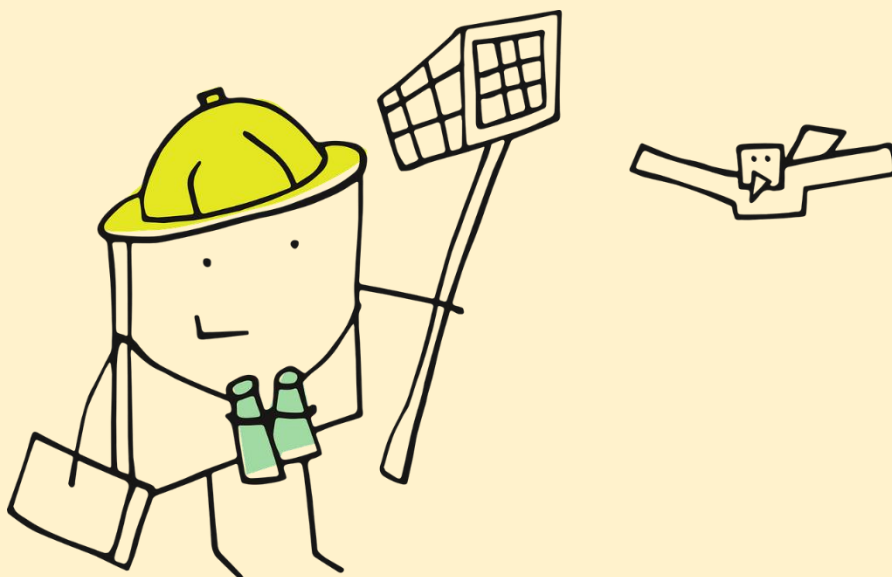
Jos koulussa ei ole yhteysopettajaa, valitkaa sellainen. Saapuvien viestien välittyminen sisältää rahan arvoista tietoa, jonka ei soisi jäseniä ohittavan. Samoin kannattaa harkita Facebookin käyttämistä ja toisinaan vierailua Vantaan opettajien ammattiyhdistyksen seinällä ja nettisivustolla.

Syksyä ennakoivin terveisin

Samu Markkanen

050 3145131

päälouottamusmies

Valvonta-ateria ravintoetuna

Uusi lukuvuosi on alkanut, ja jälleen on voinut käynnistyä keskustelu siitä, kannattaako valvonta-ateria syödä koulussa. Opettajan valvoessa oppilaita(an) ruokailussa, on hänellä mahdollisuus syödä luontoiseduksi laskettava valvonta-ateria. Valvonta-ateriat eivät automaattisesti kuulu kaikille koulun opettajille, vaan niistä sovitaan koulujen käytäntöjen mukaisesti.

Tämä työnantajalta saatu luontoisetu verotetaan saatuna palkkatulona. Eli etu lisätään ensin saajan palkkatuloon, josta saaja maksaa verot. Kustannus opettajalle tästä ruokailusta on siis käytännössä lounaan verotusarvosta maksettava veron osuus. Verohallinto antaa vuosittain päätöksen eri työsuhde-etujen arvosta. Valvonta-aterian verotusarvo (ravintoetu) on 1.1.2023 alkaen 4,80 € ateriala kohden.

OAJ:ssä on tehty vertailu siitä, kuinka paljon opettajalle maksetaan nettopalkkaa kuukaudessa, jos hän ei käytä valvonta-ateria etua tai hän käyttää valvonta-ateriaedun.

Esimerkkiopettaja

- Veronalainen ansio (bruttopalkka) 3200 euroa kuukaudessa
- Vero ja veroluonteiset maksut yhteensä 30 %

Nettopalkka, kun opettaja ei käytä valvonta-ateriaetua koko palkanmaksukuukauden aikana:
 $3200 \text{ euroa} \times 0,7 = 2240 \text{ euroa}$

Nettopalkka, kun opettajalla on 22 valvonta-ateriaa palkanmaksukuukauden aikana (3200 euroa $\times$ 0,7) - (22 $\times$ 4,80 euroa $\times$ 0,3) = 2240 euroa – 31,68 euroa = 2208,32 euroa

Yhden valvonta-aterian nettohinta kyseiselle opettajalle on siis 31,68 euroa / 22 = 1,44 euroa.

Kuten joku on joskus sanonutkin, niin valvonta-aterian syömällä kartutat todellakin eläkettäsi.

Hyvää alkanutta lukuvuotta toivottaen
Susanna Kahelin
luottamusmies

Tekstin lähteenä on käytetty OAJ:n luottamusmieskirjettä 15.2.2023.

Oikeus opintovapaaseen perustuu lakiin

Jossittelua aikuiskoulutustuen mahdollisesta muutoksesta

Opintovapaamahdollisuuden käyttämiseen useimmilla tosiasiallisesti liittyvä aikuisopintoraha poistuneen hallitusohjelmakirjauksen perusteella 1.8.2024. Muistan yhteiskuntaopin tunnilla opettaneeni, että hallituksen tavoitteena on toteuttaa hallitusohjelmaan kirjatut toimenpiteet. Muutos edellyttää luonnollisesti lainsäädännön muutosta, jota ei vielä tätä kirjoittaessani tiedetä aloitetun. Asiasta ei ollut myöskään tietoa OAJ:n taholla, kun sitä tiedustelin. Silti varma on varmaa.

Ennen mahdollista muutosta myönnettyä aikuisopintorahaa muutos ei koske. Onko kyseessä hakemuksen jättämiseen vai myöntämiseen liittyvä ajankohta, on tätä kirjoitettaessa epäselvää. Opintovapaa säilyy – tämän tiedon mukaan.

Miksi muutos on merkittävä mahdollisesti toteutuessaan?

NYT: 3500 € kuukaudessa ansaitseva opettaja saa aikuiskoulutustukea – ehtojen täytyessä – 1694,99 €. Aikuiskoulutustukea ei tarvitse maksaa takaisin.

JATKOSSA (mahdollisesti): JOS samainen opettaja olisi 35-vuotias, avioliitossa ja alaikäisen lapsen vanhempi, opiskelisi Suomessa korkeakoulussa ja asuntokin olisi menty hankkimaan, KELA:n kautta opintorahaa saisi 1.8.2024 alkaen 400 euroa kuukaudessa. Tämän päälle saisi valtion takauksen 650 € opintolainalle. Se sitten pitää maksaa takaisin, jos joku ei satu tietämään. Ja muistini mukaan markkinakorkoinen. Tulokset netin laskureilla, joten paikkansapitävyyden voi kukin itse tarkistaa.

Opintovapaan myöntämisen ehdot

Opintovapaa perustuu opintovapaalakiin, jonka perusteella työnantaja myöntää viranhaltijalle virkavapaan ja työntekijälle työvapaan koulutusta tai opiskelua varten. Jotta jäsenellä olisi mahdollisuus opintovapaaseen, on laista johdettavien ehtojen täytyttävä. Jos henkilö on ollut yhdessä tai useammassa jaksossa Vantaan palveluksessa päätoimisesti vähintään kolme kuukautta, on tällöin oikeus saada opintovapaata korkeintaan viiden päivän ajaksi. Jos palvelussuhdetta on vuosi – jälleen yhdessä tai useammassa jaksossa – on opintovapaata oikeus saada korkeintaan kaksi vuotta viiden vuoden aikana. Opintovapaata ei ole likikään aina opettajan kannalta edullista hakea yhdenjaksoisena, kaksi vuotta kestäväenä kokonaisuutena. Opintovapaata hakevan on syytä olla tietoinen siitä, että lyhyeen lomaan päätyvä palkaton virkavapaa, jollainen opintovapaakin on, on palkaton virkavapaa ja tämän vuoksi esimerkiksi talvilomaa edeltävään perjantaihin tai joulujuhlapäivään jatkuva opintovapaa merkitsee lyhyen loman palkattomuutta.

Kaikkeen opiskeluun opintovapaata ei myönnetä. Opintovapaata voidaan myöntää julkisen valvonnan alaiseen koulutukseen. Opintojen julkisen valvonnan alaisuus kannattaa tarkistaa varhaisessa vaiheessa oppilaitoksesta, jossa opinnot on aikomus suorittaa. Se on kyettävä osoittamaan vaadittaessa työnantajalle opetuksen järjestäjän antamalla todistuksella. Myös iltaopintoina tapahtuvaa opiskelua koskevat opintovapaalain määräykset poikkeavat klassista päätoimista opiskelua koskevista määräyksistä.

Opintovapaan hakeminen

Opintovapaata haetaan intrasta löytyvällä ”Lomahakemus”-lomakkeella. Tarvittaessa apua lomakkeen täyttämiseen saa omalta lähiesimieheltä. Lisätietoja kohtaan tai erilliselle liitteelle lomakkeessa merkitään: opintojen alkamis- ja päättymisajankohta, koulutuksen muoto ja tavoite; onko kyseessä aikaisemmin aloitetun opintovapaan aikana aloitetun koulutuksen loppuunsaattaminen sekä oppilaitos tai muu koulutuksen järjestäjä sekä opettajan hyväksymä opintolain mukainen opintosuunnitelma, jos opiskelu on päätoimista itseopiskelua. Jos opintovapaa koskee tutkinnon suorittamista, liitetään hakemukseen todistus ilmoittautumisesta tutkintoon.

Jos opintovapaa kestää enintään viisi työpäivää, on opintovapaata haettava kirjallisesti vähintään 15 päivää ennen suunnitellun opintojakson alkamista. Esimies ilmoittaa ratkaisusta vähintään seitsemän päivää ennen opiskelun alkamista.

Jos opintovapaa kestää yli viisi päivää, tulee opintovapaata hakea vähintään 45 päivää ennen opintojen alkamista. Esimiehen ilmoitus annetaan viimeistään 15 päivää ennen opintojen alkua.

Aivan ilmeistä on se, että opintovapaata pohtiessaan henkilön kannattaa keskustella asiasta esimiehensä kanssa hyvissä ajoin- kauan ennen minimihakuaikojen - mahdollistaen esimiehelle parhaat edellytykset hankkia kelpoinen ja sopiva henkilö sijaisuutta hoitamaan.

Opintovapaan myöntäminen ja mahdollinen siirtäminen työnantajan toimesta

Työnantaja voi tietyin edellytyksin siirtää opintovapaan alkua enintään kaksi kertaa peräkkäin. Jos opintovapaan myöntämisestä aiheutuisi palvelutuotannolle merkittävää haittaa ja koulutus alkaa harvemmin kuin 6kk välein, voi työnantaja siirtää opintovapaan alkua enintään kuudella kuukaudella tai seuraavan koulutuksen alkamisajankohtaan. Samoin siirtäminen on mahdollista, jos aikaisemmasta opintovapaasta on alle 6kk, eikä opintovapaan tarkoituksena ole saattaa loppuun aikaisemman opintovapaan aikana aloitettuja opintoja.

Opintovapaa voidaan myöntää yhtenä tai useampana kokonaisena työpäivänä, useassa jaksossa, joiden välillä henkilö on työssä. Lainsäädäntö ja kaupungin ohjeistus ei myöskään

estä osapäivätyön mahdollisuutta. Tämä voi olla koulun toiminnan kannalta kuitenkin haastavaa järjestää.

Opintovapaan keskeyttäminen tai siirtäminen opettajan toimesta

Opintovapaan voi keskeyttää tai siirtää. Halutessasi voit jättää hakemasi opintovapaan käyttämättä, kunhan ilmoitat asiasta vähintään kaksi viikkoa ennen opintovapaan alkamista. Siirtäminen onnistuu yli 5 päiväksi myönnetyn opintovapaan osalta, mikäli tästä ei aiheudu työnantajalle kohtuutonta haittaa. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja opintojen alkua siirtää voi siirtää enintään vuodella.

Opintovapaan voi keskeyttää ja palata työhön, mikäli opintovapaata on myönnetty yli 50 vuorokautta. Keskeyttäminen tehdään kirjallisesti ja ilmoitus tästä on tehtävä viimeistään 4 viikkoa ennen töihin paluuta. Automatiikasta ei ole kyse, sillä jos opintovapaalla olevan sijaiseksi on palkattu sijainen, ei opintovapaalla olevalla ole oikeutta palata työhön.

Työkyvyttömyyden vaikutus opintovapaaseen

Mikäli opintovapaalla oleva tulee työkyvyttömäksi sairauden, synnytyksen tai tapaturman vuoksi ja työkyvyttömyys kestää yli 7 päivää, ei seitsemän päivän ylittävää osaa lueta opintovapaaksi, jos vapaalla oleva tätä kirjallisesti viipymättä hakee. Työkyvyttömyyden osoittamiseksi tarvitaan luonnollisesti lääkärintodistus. Työkyvyttömyysaika ei ole opintovapaata seitsemän päivää ylittävältä osalta. Opintovapaa jatkuu vastaa työkyvyttömyyden jälkeen.

Synnytyksestä aiheutuva työkyvyttömyys alkaa synnytyksestä ja kestää kuusi viikkoa, jollei lääkärintodistus muuta osoita. Jo opintovapaasta tiedusteltaessa on omalle luottamusmiehelle syytä kertoa, mikäli odotettavissa on iloista perheenisäystä tai moinen on aikeena. Myös opintovapaalla olevien jäsenten on syytä olla yhteydessä omaan luottamusmieheen hyvissä ajoin.

Muutama huomio rahasta opintovapaaseen liittyen

Opintovapaa leikkaa kyseisen lukuvuoden yhteyteen kuuluvan kesäkeskeytyksen palkkaa siten, että yli 60 kalenteripäivää kestävä opintovapaan alle jäävä työpäivä leikkaa kesäkeskeytyksen palkkaa 0,1 päivää. Koko lukuvuoden työajan kestävä opintovapaa merkitsee siis liki kahden viikon palkanmenetystä kesän ajalta.

Lyhyen loman palkan saaminen edellyttää vähintään 15 työpäivän työskentelyä ennen, jälkeen tai ennen ja jälkeen lyhyen loman.

Palvelussuhdekäsikirja listaa muistettavia asioita, joista muutamia nostoja:

* Opintovapaa-aika on palkatonta, mutta henkilöllä voi olla oikeus esim. KELA:n myöntämiin tukiin.

* Opintovapaa-aika voi pienentää eläkettä. – Voi se toki eläkettä nostaakin, jos koulutuksen kautta tulot nousevat lopputyöuran ajaksi.

Koska kirjoitus ei kata kaikkia erityistilanteita, on jäsenen syytä olla yhteydessä omaan luottamusmieheensä. Kannattaa myös seurata tiedotusta tämänkin keskeneräisen asian suhteen.

Yhteissuunnittelu-aika (YS-aika) puhuttaa edelleen

Viime keväänä VOAYn hallitus järjesti kyselyn hyvistä ja huonoista käytännöistä sekä opettajien kysymyksistä YS-aikaan liittyen. Kyselyn tulokset julkaistiin kevään Vopettaja-lehdessä ja niistä on käyty keskusteluja mm. perusopetuksen johtajan ja OAJ:n toimiston kanssa. VOAY:n hallitus lähestyi syyslukukauden alussa vantaalaisia rehtoreita oheisella kirjeellä. YS-ajan suunnitelmallinen ja tarkoituksenmukainen käyttö sekä sille varatussa ajassa pysyminen lienee kaikkien intresseissä.

Hyvät Vantaan perusopetuksen ja lukion rehtorit!

Opettajien uupuminen sekä alan ja työnantajan vaihtoaikheet huolestuttavat niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Yksi uupumusta lisäävä tekijä on ys-ajan ongelmat. Ys-ajan turvin hoidettavien tehtävien määrä on lisääntynyt; esimerkiksi tuen tarpeen kasvu vaikuttaa suoraan kodin ja koulun yhteistyön ja moniammatillisen yhteistyön määrään. Koska ys-ajan käyttöä ei seurata systemaattisesti, ei työnantajalla ja rehtoreilla välttämättä ole käsitystä opettajakunnan todellisesta yhteissuunnitteluun käyttämästä ajasta.

Vantaan opettajien ammattiyhdistys haluaa kehittää ys-aikaa ja samalla lisätä jäsenten, ammattiyhdistyksen ja työnantajan välistä keskustelua. Tammikuussa teetimme jäsenille kyselyn, jonka tarkoituksena oli suuntaa antavasti kartoittaa, mikä Vantaan ys-aikakäytänteissä toimii ja mikä ei. Kyselystä selviää, että opettajat ymmärtävät yhteissuunnitteluajan moninaiset tarkoitukset. Toisaalta kuitenkin ys-aika koetaan

MIHIN YS-AIKA LASKENNALLISESTI RIITTÄÄ?

Esimerkkilaskelma:

2 viikoittaista kokoustuntia
+ 1 tunti Wilma-viestittelyä
viikossa (12 minuuttia
päivässä)
+ 2 tuntia vanhempainiltoja
+ 1 kehityskeskustelu
+ 3 tuntia
arviointikeskusteluja
= 120 ys-tuntia

Laskelmasta voidaan päätellä, että YS-ajan riittävyys on oikeasti monille opettajille haaste, eikä sitä kannata ns. tuhata turhuuksiin.

epämääräisenä ja kuormittavana. Ys-aika myös ylittyy usein. Olemmekin kehottaneet jäseniämme ys-ajan seuraamiseen esimerkiksi OAJ:n Vipu-sovelluksella ja lähestymään hyvissä ajoin rehtoria, jos ys-aika uhkaa ylittyä. YS-aikakyselyn yhteenveto on luettavissa Vopettaja-lehden numerosta 17/2023.

Jotta yhteissuunnittelu-aika saadaan hyödynnettyä parhaalla mahdollisella tavalla ja samalla pysymään aikaraamissaan, sitä pitää myös yhteissuunnitella. Hyvä ys-aikasuunnitelma on riittävän väljä ja huomioi erilaisten oppilaiden ja opiskelijoiden, opetussuunnitelman ja myös eri oppiaineiden tarpeet. Kesäkuun Opettaja-lehdessä on lisää tietoa aiheesta ja neuvoja ys-aikasuunnitelman tekoon.

VOAY:n hallitus pyytää, että heti lukuvuoden alussa vantaalaisissa peruskouluissa ja lukioissa käsiteltäisiin yhteissuunnitteluajan suunnitteluun, seurantaan ja mahdollisiin ylityksiin liittyvät käytänteet yhdessä opettajakunnan kanssa. Yhteinen ja avoin keskustelu on tarpeen parhaita käytänteitä etsittäessä.

Vantaan opettajien ammattiyhdistys toivottaa teille oikein hyvää lukuvuotta 2023–2024.

Yhteistyöterveisin
VOAY:n hallitus

Erinomaista johtamista on, jos jokaiselle opettajalle on rehtorin toimesta tehty henkilökohtainen suunnitelma YS-ajan käytöstä. Koska tiedämme rehtorienkin resurssit rajallisiksi, toivomme työnantajan huomioivan tämän tarpeen rehtoreiden työtä suunniteltaessa.

Jokaisen opettajan kannattaa seurata YS-ajan käyttöä omalta osaltaan. Ja mikäli näyttää siltä, että se on ylittymässä, kehotamme sopimaan hyvissä ajoin rehtorin kanssa, mitä työtehtäviä priorisoidaan jäljellä olevan YS-ajan osalta. Voit kysyä rehtoriltasi, millä ajalla käyt loput arviointikeskustelut ja palaverit, vastaat kyselyihin, osallistut YS-ajalle sijoitettuihin koulutuksiin jne.

Jäsenetuja ja tietoa!!!

Suosittellemme lämpimästi seuraamaan VOAY:n tiedotusta Facebookissa ja nettisivuillamme www.voay.fi. Sieltä löytyvät uusimmat jäsenedut, mainokset tapahtumista sekä aina välillä ajankohtaista edunvalvonnallistakin asiaa.

Antoisaa lukuvuotta 2023-2024!